

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap januarius 26^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Bezeredy Antonia kisassz.

Kreinecker Katalin, Vojdisek Józsefné.

Mariássy Ilona, Fáy Ferenczné.

Teleki Borbála grófné, Ráday Gédeon grófné.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Az éjeli látogatás.

(Septemb. 29-kén.)

Nem nagy utamba kerülván, véletlen megjelenésem által akartam a' . . . ori irántami szives barátsága elismerését megmutatni, 's vizsonti tiszteletemet bebizonyítani: de leginkább Ő, kiért e' hónap elején az ágyról leestem, gerjeszté látogatási ingeremet; 's előre képzelém az örömet, mellyet megjelenésem által mindnyájoknak szerzendek. Gyanításom szerint egy egész évre hagyni-el a' vidéket — a' kívül, hogy őt és őket még egyszer láthatnám — örökös kinnak képzelém: annál inkább, mivel vágyam a' . . . ortól csak két óranyi távul . . . ekről könnyen kielégíthető vala.— Engedelmet kérve a' néhány órai látogatásra, uj okot adtam volna tiszteinknek ingerkedésekre; azért csak titkon nyergeltetem - meg roha (Rapp) lovamat, 's a' közös vacsora után, midőn már mindenki lefeküdt, . . . or felé indultam.

Szép volt az éj, mellynél szebbet nem kívánhattam; tiszta fényben ragyogtak-le a' csillagok a' derült égnek boltozatjáról; a' teli holdnak világa terült-el a' messze parlagon, 's tevé kellemessé éji utamat: csak gyorsabb mentemkor lengeté egy kis szél fehér köpenyegemet; az egész természetben egy hang se jelente életet; lovam lépteinek hangját is a' homok nyelte-el. Illy egyedül lenni a' hold világánál látható egész területen, milly különös

képzeteket gerjeszt a' kétes jövőndő felől; 's mint tódulnak elő seregenként ismerősink képei, a' leélt tiszta 's borult napok emlékezetével! Illy egyedül állok én nappal is! gondolám magamban; mert azon hozzám hasonló lények, kik körülöttem mozognak, szintugy nem értenek engemet, mint ama távul erdőnek tölgyei: azoktól, kikhez a' rokon-szeny (Sympathie) 's érzelem közelebb vonja szivemet, a' sors mindig elszakaszt. 'S ekkor Te, ki nékem korán, 's kinek én későn születtem, jutottál eszembe. — Mint az emberek részvétlenül, olly mozdulatlan állottak a' tárgyak körülöttem, csak felhők, a' hold, 's tündérképeim (phantasmata) valának uti társaim.

Mi nagyon vonja illyenkor az embert valami a' feletté csillogó világok felé; 's az egymást váltó érzések mint szeretnének felemelkedni a' költő szárnyain! Nékem Bürger Leonorája juta eszembe. Miért nem váraozzik Ő is olly szívepedve utánam? miért nem mondhatom én is néki, hogy érted jöttem, 's magammal viszlek csendes lakomba? 's képzeletem oda bájolt, hova csak képzeletem által juthatok. — Versben éljen mai éjelem, gondolám magamban; 's a' vázlat (Skizze) készen volt, mellynek mottojául Bürgerből ezt választám:

„Schon lange ruhte süß und fest,
Was Lieb' und Sehnsucht ruhén lässt.“

De hogy a' motto csak annyi valamelly költeményhez, mint a' mindenütt feltalálható viz az építéshez; melly célhoz ennél sokkal nehezebben szereshető részek szükségesek: ezt most tapasztalám előszer. Sok keresés után végre feltaláltam az öszvekuszált fonal végét, 's imigy kezdém-el versemet:

Trap trap roha paripám trap,
A' hold ezüst fényinél;
Őt a' kedvest látni vágyik
Szivem, melly csak néki él.
Czélom messze messze még,
Hova jutni szivem ég.

'S ha illy nyugton folytathatám vala utamat, a' kezdetnek könnyű meneteléből ítélve, talán annyi vers készült volna orig agyamban, hogy velek az előttem két oldalt függő üres pisztoly-tokokat szinig megtölthettem volna: de egy váratlan 's részemre elég kedvetlen eset minden költészi tehetségemtől egyszerre megfosztott.

Nem ügyelve a' piricsei kutyák ugatására, mellyekben leendő versimnek jövendő recensenseit képzelém; hanem egészen versimbe merülve, már a' liget végéig haladtam; midőn lovam egyet horkantva sebes oldalugrást tön, 's hátulját magosan felvetvén, minden versimmel együtt lovam fején keresztül földre terültem. Még időm se volt megkülönböztetni, ha való-e, hogy lovamról leestem, vagy ez is — mint nálunk poetáknál történhető (mert én már csakugyan annak tartám magamat) — csak képzeletem szüleménye; midőn egy nagy farkas ugrék-ki a' csalitból. Lovam sebes vágatva indult vissza most hátra hagyott utjának; a' farkas engem nem látva, vagy mint a' delphin Ariont megkímélve, szint olly sebesen futott a' ló után: midőn már megszerte haladtak, láttam, hogy csak ugyan való az egész történet, 's mi előtt lábomat tapogatóm-meg, ha nem hallgatta-e meg az Isten minapi kívánságomat (a' szerencsés lábtörésben), melly eset mostani helyzetemben semmit se jobbitott volna sorsomon — mertmig valamelly sajnálkozó szépnek ápolása alá jutandó valék — addig a' farkasok tizszer is megehettek volna. De hogy akkori kívánságom örömemre még most nem teljesült, azt érzettem, midőn lábaimra állhaték; még most láttam által esésem következéseit. A' ló már eltűnt szemeim elől; a' farkastól, ismervén gyorsaságát, nem féltettem ugyan, de ha más irányt vesz 's eltévelyedik, a' mit bizonyosnak tartottam, hogy jelenjek-meg a' már korán reggel elinduló század előtt? e' volt a' kérdés, melly tüzes vasként sütötte agyamat. E' mellett kétségben valék, ha vissza induljak-e a' szekeren ment gyalog jött szerint; vagy tovább folytassam utamat. Végre annak lehetsége jutván eszembe, hogy a' lovamat hasztalan kergette visszakullogó farkassal jöhetnék szembe, midőn minden fegyver nélkül valék, utamat gyalog folytatni feltevém magamban. E' fő okon kívül még egy más nem sokkal mellékesb ok is birt e' határozatra. Midőn valamelly czéltől elesünk, mint én most majd elestem czélotmól a' lóról és által; annal tündöklőbb fényben jelenik-meg a' czél előttünk, mellyhez az irányt elvesztők. Így jelent-meg most előttem eleven képe azon örömmek, mellyet látogatásom okozandó vala, 's azon szíves fogadtatásnak, mellynek részese leendő valék: 's ezen képnek tárgyai közt olly valami találkozik, a' mi hatalmas erővel vonta szívemet magához. Én tehát a' magát itt is száu-

dékom ellen szegezettnek tetsző sors daczára, el nem csüggedve folytatám gyalog-utamat: vissza emlékeztem a' lóháton készítendő versekre; de mintha őket mind esésem helyén felejtettem volna, semmikép se valék képes azokat folytatni. Mindig csak a' viszontlátás öröme, 's holnapi nap félelme lebegtek előttem.

Hogy ugyan azt ugyan ahoz hasonlitsam: mint vándor, midőn óhajtott célra ér, úgy örültem az első ori háznak láttára; temploma már az előtt tolta-el a' mostaniakat, elmúlt századok képeivel. Végre, bár milly fáradtan, a' kivánt helyen valék. Az utszaajtó zárva, a' ház csendes, ablakai setétek. Alszanak már, gondolám magamban, az idő késő lehet; 's órára tekintve most vettem észre, hogy esésem közben öszvetört. Zörgetni nem akartam; véletlen akarám őket meglepni tudván, hogy soha se jövök alkalmatlan órában; de a' kutyák hevesen kezdének ugatni, 's majd elárulának. Egy egész sereg rohant-ki a' kapu alól, 's csak nem a' széttépetésnek valék megint kitéve: de mind-egyiket nevéen szóllitva 's megsimogatván rám ismerének 's elhallgattak. Másként be nem juthattam az udvarba, mint ha a' kerítésen átmászok; mert a' kutyák után a' kapu alatt bebujni a' nyílást szüknek találám: felállék tehát a' lóczára (padra), mellyen sok szép estvét töltöttem, 's felkapaszkodtam a' léczkerítésre. A' hold éjeli utja közepén levén éppen az ő ágyára világita. Milly csendesen nyugszik, gondolám magamban, mert a' takaró nem mozdult, bár milly sokáig volt is vizsgálatomnak tárgya; milly mélyen alszik, 's kitudja kiről álmodik, midőn én annyit szenvedek a' kívül, hogy magamnak is megmerném vallani, hogy ő érette. Bár csak egyik kezét nyujtaná-ki a' takaró alól; hogy legalább tagja volna, mit előszer láthatnék. — Hijában várakoztam; a' kéz nem nyult-ki a' fekért takaró alól. Megunván végre alkalmatlan helyzetemet, leugrottam az udvarra; de köpenyegem megakadván egyik lécznek hegyében, az alsó hasitéktól fogva derékon egész a' gallérig repedt. Ez az utolsó baj, mondám boszúsan, egyszerismind örülve hogy mindenem átestem — a' reggel reám várandóra elfelejtkezvén — 's a' cselédszobában még világot látva a' nyitva talált konyhába mentem. Bátran nyitottam-be a' cseléd szoba ajtaját; aludt mindenki, csak Zsuzsi a' szolgáló vart valamit a' gyertyánál: ki ijedtében fehér alakomnak váratlan megjelenésén kezéből a' varrást

kiejté, 's keresztet vetvén magára J....s M.....t hívá segítségül. Szavamról 's ázután képepről megismervén, féltelme elenyészett.

„Alusznak-e már mindnyájan?“ kérdém a' szokott idvezletek után tőle, közelebb menvén a' kandallóban még pislogó tűzhez, mert a' keritésen állva megfáztam, mit addig a' gyaloglás nem engedte.

„A' cselédek mind alusznak, csak én maradtam-fel ilyen sokáig.“

„Hát az urak?“ kérdém szinte haragudva, hogy nem az én értelmem szerint felel,

„Elmentek a' szüretre“ volt a' felelet. — E' hir-e vagy a' fáradtság terhe úgy lenyomott, hogy ha a' kandallóhoz nem támaszkodom, helyben öszve rogytam volna. Képzelsen valaki magának ennél szörnyűbb esetet. Ennyit fáradni, ennyit kiállani, 's még annyi rosszat várhatni; a' kívül hogy egy szives Isten-hozott jutalmazná a' szegény szenvedőt. Ó sors, ó átkozott szerencsétlenség! hogy néktek minden léptimben üldözni kell engemet. De mit ér a' szóvita csak tetteikben mutatkozó ellenségim ellen; kikkel most tusára lett volna kedvem kikelni. *(Végzet következik.)*

ORSZÁGISMERTETÉS.

Sandwich szigetek Australiában.

(Végzet.)

Bátorság okaért háború idején gyermeköket és feleségeket (kik iránt itt a' férjfiak különös gonddal viseltetnek) szikla-üregbe rejtik-el; hova a' bejárás igen nehéz, idegentől pediglen nem könnyen megtalálható. Hogy ha még itt se gondolják bátorságban lenni hiteseiket, akkor köteleken az alsóbb barlangokban leeresztgetik, és izmos férjfiak által a' helyet őriztetik. Ambár milly nyájas szeretettel viseltetnek is ezen sziget lakosai hiteseik iránt, még is igen ritka őket látni feleségeikkel vagy más fehér személlyel ebédelni. Hamarabb, hogysen ezen szigetek feltaláltattak volna, királyok hercegek és más paracsnokok által kormányoztattak, a' többi nép mint szinte most is szabadosokból és rabszolgákból állott. Többnyire bálvány-imádók, kinek ők állatokat, közönségesen pedig rabszolgákat és ollyakat áldozni szoktak, kik ezen inneplésnél veres ruhában jönnek oda.

Valamelly fő személynek halálakor a' házban és körülé különös nagy siránkozás, éneklés és ordítás hallatszik; azután a' megholtnak inneplésére több rabszolgák (egy király temetésénél 10) áldoztatnak, és néha a' megholtnak felesége is eltemettetik. Ámbátor a' földmivelés és halászat rabszolgák által üzetik, azt₁ hinni még se kell, hogy a' szabadosok és a' többiek az időt hasztalanul elhenyél-lik. Mielőtt Europa műszereit ismerni kezdték volna, készítettek különféle esztergálos munkákat, melyeket utánozni az Európainak is nem kis szorgalmába kerülne. A' férjfiak különös jó uszók, és nem ritkán láthatni asszonyt is gyermekét egy kezében tartva a' dühös hullámok közé ugrani és szerencsésen a' révpartra kiuszni, hogy magát a' tüztől meg mentse, melly itt rettentő szokott lenni.

Mostanában már nem csak europai izlés szerint házakat szemlélhetni, hanem már városokat mező-városokat falukat is, hol különféle mesterségek és kereskedések virágzanak. A' szaporodott népnek egy részét az angoly missionariusok keresztény hitre térítették. A' köz népnél is már most valami fényűzés kezd uralkodni, és már több ruházott mintsem meztelen emberek szemlélhetők. A' mi több, iskolák is nyitattak, hol olvasni, írni és számolni tanulnak.

D. F.

J E L E S M O N D A S.

Tulajdonunk.

Kincséd 's javad akármilly nagy,
'S szép bár tested termete:
Az, a' mit birsch, az nem te vagy,
Csak a' mit téssz, az vagy te!

Gr. Teleki Fer.

Nemes elnémulás. Vannak az életben olyan pillantatok, melyekben a' megnémulás a' legékesebb szóllás.

Gr. Reviczky Ádám. Borsodban. 1829.

Aphorismák francziából. Okosság és szerelem ritkán mulatkoznak együtt.

Az önszeretet hizelgése leghatalmasabb.

A' szenvedelmek (Leidenschaften) sokszor a' legszemesb embert együgyűvé, 's az együgyűt legszemesbbé teszik, K. D. M.

K Ö I T É S Z E T.

Karácson éjszakája.

É N é p m o n d a.

<p>Régi szokás volt Cséb táján Hogy karácson éjszakáján A' pártát unt leányok Seregestől tódulának Partjaira a' Dunának Látni, mi vár reájok; A' jövő év tág körében Meg fognak-e már öleiben Pihenni egy férjfinak, Vagy pedig ismét pártába Sialódve dőlni árkába Az aggkor unalminak.</p> <p>Mert³, a' melly lány éjfél tájban — Igy a' monda sok vén szájban — E' napon a' Dunába Néz, meglátja hogy ki viszi — Próbálja bár, ki nem hiszi — Mint menyasszonyt házába.</p> <p>Mihály varga szép leánya, A' legényeknek bálványa, Tudta ezt, 's titkon készül Látni a' Duna tükreben, Hogy kinek lakik szívében; Kebble vágytól már feszül. —</p> <p>Ősz nénjével tanakodva A' kertben — nem gyanakodva, Hogy valaki halgatja — Állott a' szép leány, 's véle Nénjét — ki csak érte éle — Hogy elmenjen, nógatja.</p> <p>Azonban a' nagy ollónak Avatottja, Fipsz szabónak Halálképű legénye Közel levén mindent hallott 'S látott, a' mit a' lány vallott, — Nőtt is bezzeg reménye.</p>	<p>Mert régtől szerette szegény Sovány sáppadt szabó legény Már a' piros Erzsikét; De hasztalan, fél szemének Pislogási nem győzének, 'S nem nyerheté el szívét. — Most tehát a' jó alkalmat Használni készült, 's jutalmat Hogy nyerend, szentül hívé; Azért, mihelyt setétedett A' Duna-partra sietett, 'S a' sors egy fához vivé.</p> <p>„Most vagy soha,“ kiált tüzzel, 'S kapaszkodik lábbal kézzel Fel a' fára, 's azt hiszi, Hogy, ha majd arczát meglátja Erzsi a' vízben, sajátja Lesz az tüstént, 's elviszi Majd mint nőjét hazájába; Már számítá, birtokába Mennyit fog kapni vele, Midőn zörgést hall, 's két alak Közelget, 's a' néma halak Lakja felé lépdele.</p> <p>Nosza hősiünk most szűk melljét Kinyujtá, hogy lássák fejét A' vízben; de jaj! mi lett? Az ág nagyot recseg, 's szegény Szerelmes jó szabó legény A' hullámokba esett. — Didergve fog az uszáshoz A' jámbor, 's Erzsi futáshoz Elrémült vén nénjével, 'S szerencsésen haza is ért; De a' szabó a' fordésért Adózott életével! — N a g y I g n á t z.</p>
---	--

K Ü L Ö N F É L E.

Éji ő r ö k. — Frank honban nincsenek éji őrek, — a' min valóban csudálkozunk kell, midőn egyébiránt ott a' rend-őrség olly igen szorosán vesz mindent. — Az a n g o l y éji őreknél zsiueg és

lámpa vagyoni: — Spanyol honban serenosoknak hivatnak, mivel szokásuk kikiáltani, millyen a' légalkat, sőt még a' derült és szép idő is. — Konstantinápolyban az éji őreket Bekdschis-eknek hívják, kik éjszakai keringések alkalmával vassal borított sulyos botjokkal az utzák kövezetét verik, mellyek e' durva csattogástól viszhangzanak. A' hosszú Pera külvárosban, melly most elégett, nem hallhatni szomorúbbat 's egyhangúbbat ezen ütések viszhangjánál.

i — é —

Jó óvószert betegség ellen. Egnatius a' velencei Pa-leogus ArdaX konstantinápolyi császárról beszéli, hogy 40-dik esztendő s korában szüntelen betegeskedett; kilencz hónapig nem hagyhatá-el az ágyat; semmi orvosság sem akart használni. Végre valamely fő-értő görög asszony tanácslá a' császárnénak, hogy férjét hetenként legalább kétszer jól megharagítsa, ha akarja, hogy meggyógyuljon: „A' császárban nyálas, nehézkes ét sótalan nedvek vannak — mond a' vén büvösné — 's ki neki nyugodalmat 's kedvtöltést szerez, csak halálát fogja siettetni.“ — Huldovina Augustának igen szíven feküdt a' császár egészsége, 's férjét hetenként nem kétszer, hanem minden nap négyszer hozta haragra, 's azt nyéré vele, hogy az után husz esztendő alatt mind össze is alig volt három hónapig beteg. — Hála! időkorunk azon asszonyainak, kik férjeiket nem hagyják hasonló módon betegeskedni!

Mulattató. Egy öreg ur leesvén a' lépcsőkről panaszt tett egy mellette ment ifiúra mondván, hogy ez taszitotta volna le. A' bevádlott e' szókkal menté magát tagadván a' vádat: „nem tudja kegyed, hogy a' felettébb érett gyümölcs magától is leesik.“

Nagy Ignácz.

Visszás rejtvény

másként rákrejtvény (Palindrom) olly megfejtendő szó, melly visszáról olvasva éppen ugy hangzik, mint előlről, p. o.

Olvass bár fejemtől kezdve
Vagy, ha tetszik, lábomtól,
Mindig kedves szín cseng vissza
Csak egy tagú hangomtól.

Legszívesbben lesel engem
Szerelmesed szeméből;
Ah milly szép ez! mondog ekkor,
Milly báj ömlik fényéből!

Állhatatosság erényét
Szép színem diszesíti;
Vidámabb vagy, ha az eget
Ugyan az ékesíti.

Előbbi rejtvény: Moháts.

Javitás. A' 7-dik számú Regélő néhány példányaiban az előbbi rejtvény megfejtésének így kellene lenni: N. 15-öt M. 10-et 's a' t.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi uri utza 612.